

onder Zwitserland) dat integendeel andere landen hun bestaande bepalingen daaromtrent verscherpen, is het zeker niet gewaagd te veronderstellen, dat ook zij zich (nu aan hun eenige voorwaarde niet wordt voldaan) eventueel onder de tegenstanders van een zoodanige wetswijziging zouden scharen, en mocht m. i. de Afdeeling Rotterdam e. O., de discussiën in aanmerking nemende, vrijelijk het adjectief *krachtig* in haar circulaire plaatsen.

Een enkel woord nog over de wijze van stemming in onze Maatschappij. Uit het daarover verhandelde èn in het *Tijdschrift*, èn in de laatste Algemeene Vergadering is voldoende gebleken, dat daaraan groote gebreken kleven, waardoor zij, zooals in dit geval, m. i. niet geheel als maatstaf van de opinie van de leden der Maatschappij kan gelden, doch men tevens daarbij de verschillende discussiën over het onderwerp gevoerd, in aanmerking dient te nemen. Om een enkel voorbeeld te noemen: Een Afdeeling met 100 leden brengt 4 stemmen uit, vier Afdeelingen elk met 10 leden, dus te samen 40 leden, brengen eveneens 4 stemmen uit. Stemt nu de Afdeeling met 100 leden vóór een voorstel, de vier kleine Afdeelingen te samen met 40 leden daartegen, dan is wegens staking van stemmen het voorstel verworpen! Cijfers zijn dikwijls welsprekend, doch niet ten allen tijde en onder alle omstandigheden.

Hoewel ik dus aan de cijfers alleen weinig waarde toeken, kan het toch misschien nuttig zijn er op te wijzen, dat op blz. 155 van Dl. II, van den vorigen jaargang van dit *Tijdschrift*, vermeld staat, dat vraag „G.” in ontkenningen zin werd beantwoord met 48 tegen 39 stemmen, terwijl de Heer NIJHOFF opgeeft 35 tegen 44 stemmen 1).

U Mijnheer de Redacteur dankzeggende voor de opneming dezer regelen heb ik de eer te zijn

Uw. Dw.

Rotterdam, 12 Maart 1892.

Dr. SANNES.

ANTWOORD OP DE VRAAG VAN PROF. W. KOSTER.

De mededeeling van Dr. GRAY is gedaan in de London Zoölogical Society, zitting van 24 Febr. 1864. Ik heb haar in de Proceedings der Vereeniging gevonden, met een afbeelding van een der misvormde kuikens. Zij zijn geciteerd in een stuk van THOMAS STEDMANN „The influence of maternal Im-„pressions in the Etiology of Congenital Deformities”, voorkomende in *The Medical Record* 1887, n°. 1 (*numero één*) niet Nov. 1, zooals in mijn referaat stond. Het meerdere licht werd dus slechts door een enkel lettertje onderschept. Het is te verwonderen, dat de Hoogleraar, die den geheelen jaargang zoo nauwkeurig doorzocht en er stukken uit aanhaalt, die niets met de kwestie te maken hebben, dit stuk niet heeft ontdekt.

De uitdrukking dat kippen kuikens „voortbrengen” is volkomen correct en afdoende. Ik heb niet gezegd „ter-wereld-brengen”.

1) De cijfers van den Heer SANNES zijn die van den verslaggever van het *Tijdschrift*, die van Dr. NIJHOFF zijn uit de officiële stemmingslijsten in de Handelingen der Alg. Vergadering overgenomen, zie blz. 175, van hetzelfde Deel.

De „twijfel-uitende” vraag van den Hoogleraar „zou er heusch causaal „verband zijn?” dat is inderdaad dezelfde vraag die ik gesteld heb. En dat is niet een vraag die men „hoogstens” in zich voelt opkomen, maar de aller-eerste en aller-belangrijkste vraag dunkt mij. Bij welke wetenschappelijke onderzoeking is dat niet de vraag? en wanneer is ooit causaal verband vastgesteld *zonder* veelheid van observaties? en wanneer is het ooit *door iets anders* vastgesteld dan door veelheid van observaties? Opwekking tot meer waarnemingen en meer publicaties was het doel van mijn referaat.

Dr. DRZEWIECKI schreef mij, dat hij in het vorige jaar een uitvoeriger artikel over hetzelfde onderwerp heeft gepubliceerd in de *Wiener medizin. Wochenschrift*, n°. 45 en 46, en dat hij weldra een nieuw geschrift over de kwestie gereed zal hebben.

14 Maart 1892.

F. VAN EEDEN.

INTERNATIONAAL PERIODIEK CONGRES VOOR GYNAECOLOGIE EN VERLOSKUNDE.

Eerste Zitting. Brussel, September 1892.

Ik ontving van den Secretaris-Generaal van dit Congres bericht, dat Z. M. Leopold II, Koning der Belgen, het Congres onder zijn hooge bescherming genomen heeft, en dat het Belgische Gouvernement het patroniseert.

Het getal deelnemers overschrijdt reeds het getal van 300.

Waarschijnlijk zullen de volgende feesten gegeven worden.

Een avondfeest aan de vreemdelingen en een banquet aan de leden aangeboden door de Belgische Société de Gynaecologie.

Een gala-voorstelling in de Opera en een receptie op het Koninklijk Kasteel te Laeken.

Nogmaals verzoek ik hen, die de Statuten en Programma's wenschen te ontvangen, zich tot mij te wenden.

Bericht, betreffende mededeelingen of voordrachten voor het Congres wordt v  r 1 Juli gaarne ontvangen.

Dr. NIJHOFF,

Secretaris voor Nederland.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Ook alhier is bij de Wetgevende macht een Wet op de toepassing van het hypnotisme ingediend. Daarbij wordt het houden van openbare hypnotische séances verboden, en de toepassing van het hypnotisme alleen aan den wettig gevormden (duly licensed) geneesheer vrijgelaten.

LONDEN. — Het Internationaal Congres voor experimenteele Psychologie